

AFLEVERING XL 5

Liefste dagboek

*Naar: Compasito (Raad van Europa), bewerkt door Vormen vzw in Recht-in-de-Roos
– <http://www.vormen.org>*

Leeftijd: 9-12 jaar

Duur: 50 min.

Doelen De kinderen versterken hun zin voor empathie.
De kinderen worden zich bewust van vooroordelen.
De kinderen staan stil bij armoede en uitsluiting.

Kinderrechten Recht op een goed leven, recht op spel
<http://www.kinderrechten.be>

Kinderrechten-waarden Respect voor elke mens, respect voor verschillen, verantwoordelijkheid nemen, iedereen is gelijkwaardig, solidariteit en verbondenheid

Kinderrechten-vaardigheden Opkomen voor eigen mening, goed luisteren naar anderen, zich inleven in iemand anders, zelf problemen oplossen, een eigen standpunt innemen, het standpunt van iemand anders durven in te nemen, initiatief nemen, praten over gebeurtenissen, verantwoordelijkheid opnemen, om hulp vragen en hulp bieden, opkomen voor de rechten van anderen

Materialen Kopieën van de drie dagboekfragmenten
Kinderrechtentekeningen
Generatie K aflevering XL 5:
<https://youtu.be/bOY7pIK-tis>

Vooraf Kopieer de dagboekfragmenten (bijlage)

Verloop

Werkwijze

Vertel dat drie kinderen de toestemming hebben gegeven om een uittreksel te laten lezen uit hun dagboek van het vakantiekamp tijdens de afgelopen zomer. Verdeel de leerlingen in drie groepen, geef elke groep één van de verhalen en vraag hen om het verhaal te lezen. Verdeel in drie groepen (indien de groep niet te groot is, bijv. 12 deelnemers); elke groep krijgt het dagboekfragment van een specifiek kind om te lezen. Als je een grote groep hebt, kan je beter groepen van 6 of 9 maken en elke groep in drie deelgroepjes opsplitsen. De kinderen doen de volgende opdrachten dan apart in hun eigen groep.

Vertel zelf nog vooraf: "Tijdens de zomermaanden gaan veel kinderen op vakantiekamp. De volgende verhalen komen uit de dagboeken van drie kinderen die elkaar voor het eerst ontmoeten op zo'n kamp. Ze hebben dezelfde leeftijd en doen dezelfde activiteiten. Op een dag organiseert de kampleiding 'De Grote Avonturendag'. Die avond schreven de drie kinderen hun verhaal van de dag in hun dagboek."

Als iedereen zijn verhaal gelezen heeft, verzamel je de kinderen voor een groeps gesprek om de gebeurtenissen van die dag te overlopen, zoals: puzzels oplossen, middagmaal, voetbal, vlot bouwen, rivier oversteken. Vraag bij elk dagonderdeel wat hun personage uit het verhaal op dat ogenblik deed, dacht en voelde. Vermijd voorlopig om de redenen van dit gedrag, die gedachten en die gevoelens te laten uitleggen.

Vraag de groepsleden om het kind te beschrijven waarvan zij het dagboekfragment gelezen hebben.

Bespreek hoe het kan dat drie kinderen zo'n verschillende beleving kunnen hebben van dezelfde activiteiten, met vragen als:

Waarom begrepen deze kinderen elkaar niet?

Denk je dat de kinderen zich anders zouden gedragen hebben als ze meer over mekaars leven geweten hadden?

Welke misverstanden hadden ze ten opzichte van elkaar?

Hoe maakten ze deze vergissingen?

Heb jij je ooit vergist in hoe je over iemand dacht?

Wat gebeurt er als je een verkeerd oordeel over iemand hebt?

Wat kunnen we doen om geen verkeerd oordeel te hebben over andere mensen?

Nabespreking

Wat denk je over deze drie verhalen?

Zou jij zo'n dag leuk vinden? Waarom wel of niet?

Zijn deze verhalen realistisch?

Herken je iets van jezelf in één van deze kinderen? In welk? Waarom?

Kan je vrienden hebben als je ziek, arm of gehandicapt bent?

Wat betekent vriendschap?

Zijn er in jouw omgeving mensen met minder mogelijkheden dan anderen? Wie zijn dat?

Wat kunnen we doen om iets te verhelpen aan deze situatie?

Leg aan de hand van de volgende vragen het verband met de kinderrechten (gebruik hiervoor kinderrechtentekeningen):

Van welke kinderrechten konden de kinderen genieten op kamp?

Van welke kinderrechten genoten ze thuis?

Werden er bepaalde rechten van deze kinderen geschonden?

Hoe worden ze hierdoor getroffen? Kan dit invloed hebben op hun toekomst?

Wat kan er gedaan worden om zulke schendingen van kinderrechten te voorkomen?

Varianten

Lees de verhalen luidop voor en hou dan de bespreking.

Laat de kinderen uitbeelden wat er op de verschillende ogenblikken van de dag gebeurde. Eén kind acteert een personage, een tweede verwoordt de innerlijke gedachten en gevoelens van hetzelfde personage.

Laat de verschillende situaties van de dag in tekeningen weergeven. Elke groep tekent vanuit zijn eigen personage. Achteraf leg je de drie tekeningen van elke situatie bij elkaar en je bespreekt de verschillen.

Bij oudere kinderen kan je een 'Happy chart' opstellen: een roostergrafiek met X-Y-as met op de X-as de verschillende activiteiten van de dag en op de Y-as een waardering van hoe de kinderen zich voelden tijdens de verschillende activiteiten van de dag (van slecht tot fantastisch/ schaal van 0 tot 5). Elk dagboekkind (Margot, Elsa, Rik) krijgt een eigen kleurlijn zodat de verschillen in ervaring heel duidelijk worden. De kinderen scoren Margot, Elsa en Rik op de grafiek. Bespreek.

Eindtermen

Mens en maatschappij

Mens: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.7

Maatschappij: 2.9, 2.10, 2.13

Tijd: 3.1

Ruimte: 4.8, 4.14, 4.15

Nederlands

Luisteren: 1.1, 1.3, 1.6, 1.8

Spreken: 2.2, 2.5, 2.6, 2.7

SoVa

Domein relatiewijzen: 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8

Domein samenwerking: 2

Domein samenwerking: 3

Om uit te delen: dagboekfragmenten

Bijlage: Dagboek Margot

Margot schreef onder haar dekens bij het licht van haar zaklantaarn ...

Liefste dagboek,

Oh, wat een fantastische dag vandaag! We deden zoveel gekke dingen en ik geloof dat het één van de beste dagen van mijn leven had kunnen zijn. Sommige activiteiten waren zelfs gevaarlijk, maar ik was nooit bang. Spijtig dat Rik en Elsa zo raar deden vandaag.

Maar ik zal beginnen bij het begin. Toen we opstonden verdeelden de leiders ons in verschillende groepjes. Ik was samen met Rik en Elsa. Dat vond ik wel leuk want gisteren hadden we veel plezier samen, met alle moppen die we elkaar vertelden. De leider gaf ons 3 boodschappen in een geheime code en die moesten we ontcijferen. Ik had mijn oplossing eerst gevonden en dan Rik, maar Elsa was echt heel traag. Toen ik haar vroeg of ze hulp nodig had, zei ze dat ze het maar een saaie opdracht vond. Toen zag ik dat ze het papier ondersteboven vasthield en lachte ik dat ze het zo zeker nooit ging vinden. Ze keek boos en gooide het papier weg. "Ik wil spelen, niet zo'n prullen lezen" zei ze. Ik denk dat ze niet erg slim is. Eigenlijk denk ik dat ze helemaal niet kan lezen. Dat is raar, want alle kinderen van onze leeftijd kunnen toch lezen en schrijven???

Uiteindelijk hadden we alle boodschappen toch gevonden. Toen gingen we naar de oever van de rivier, waar we voetbal speelden tegen een andere groep. Heel leuk. We hadden kunnen winnen, maar het was Elsa 's fout dat we verloren. Elke keer als de bal in haar buurt kwam, pakte ze die met haar handen en ze stampte tegen de benen van de andere kinderen. Net of ze had nog nooit voetbal gespeeld. Raar hé. Wij spelen allemaal voetbal na school. Volgende keer wil ik in een andere groep zitten, hoor.

Na het middagmaal – echt slécht eten is het hier, niet te geloven! – moesten we een vlot bouwen om de rivier over te steken. Dat was cool want we moesten hout zoeken en knopen leggen met touw. Ik en Elsa haalden steeds stevige dikke takken, maar Rik kwam altijd af met van die dunne stokjes. Ik zei hem dat hij als jongen minstens zo hard moest werken als wij. Hij zei dat hij wat duizelig was en dat zijn rug pijn deed. Ik denk dat hij maar een uitvlucht zocht om niet te moeten werken. Toen we klaar waren, hadden wij het beste vlot ooit, zelfs de leider zegde dat. Toen moesten we op het vlot springen om samen de rivier over te steken. Ik sprong eerst maar ik viel in het water. BRRR... dat was echt heel koud en ik krijste heel hard. Gelukkig hielp de leider me uit het water en we lagen allemaal plat van het lachen. Toen ik vertelde hoe koud het water wel was, zei Rik dat hij niet meer wou meedoen. Ik denk dat hij schrik heeft van koud water. Ik wist niet dat Rik zo'n loser was. Eerst dat hout en dan dat water! Toen ik zei dat hij wat moediger moest zijn, liep hij wenend weg. Ik ga de leider vragen om mij in een andere groep te zetten de volgende keer, want Elsa is stom en Rik is een Sissie.

Na die afgang heb ik niet meer met Rik en Elsa gesproken en ... oeps! Ik denk dat de leiders naar onze kamer komen! Slaap lekker, dagboekje. Morgen meer nieuws.

Liefs,

Margot

Bijlage: Dagboek Elsa

Dit dagboek werd geschreven voor Elsa, met de hulp van een leider ....

Hallo dagboek,

Jij bent mijn eerste dagboek en ik heet Elsa. Ik hoop dat je lang bij me zal blijven. Ik vroeg de leider deze pagina voor mij te schrijven. Hij zegt dat wanneer ik ouder ben, ik zal kunnen lezen over wat ik deed op dit kamp. Dat vind ik een leuke gedachte. We zitten weg van de andere kinderen, want ik wil niet dat ze weten dat de leider mij helpt.

Vandaag was een dag vol activiteiten. 's Morgens moest ik in dezelfde groep als Rik en Margot. Rik vind ik leuker dan Margot. Margot denkt altijd dat ze alles beter weet dan een ander.

Het begon met boodschappen in geheime code die we moesten oplossen. Dat was niet leuk want ik kan nog altijd niet goed lezen en Margot was de hele tijd maar aan 't roepen dat ik moest opschieten. Ik wou dat ik beter kon lezen. Dan zou ik alle boeken van de hele wereld lezen. Maar omdat leren lezen maar niet wou lukken bij mij, moest ik naar een andere school, in de stad ver weg van ons dorp. Daar zitten allemaal kinderen met problemen. Na al die jaren van speciale methodes en meesters en juffen, kan ik het nog altijd niet. Ik wou niet dat Rik en Margot wisten dat ik niet kan lezen, dus deed ik alsof ik de code aan 't ontcijferen was, maar toen lachte Margot mij uit en ik was verdrietig en boos tegelijkertijd.

En dan met het voetbal was het hetzelfde liedje. Ik wou onze ploeg echt helpen winnen, maar alles wat ik deed leek verkeerdt. Iedereen kent de spelregels behalve ik. De andere kinderen spelen voetbal als ze van school komen, maar ik ben lang onderweg en als ik thuis kom, moet ik op de kleintjes letten. Mama gaat werken sinds papa weg is. Mijn moeder zegt: "Als je tijd hebt om te spelen, heb je ook tijd om te werken." Dus heb ik nooit geleerd hoe het spel werkt.

Na het eten gingen we een boot maken om de rivier over te steken. En ik denk dat ik hier beter in was dan Margot en Rik. Ik weet hoe je knopen moet leggen en welk hout best geschikt is voor een sterke boot. Maar Rik deed zeer raar. Hij deed het bijna in zijn broek toen hij hoorde van Margot hoe koud het water was.

Ik hoop dat we morgen in dezelfde groep zitten. Ik wil hen bewijzen dat ik wel veel dingen kan! En de leiders van het kamp zijn echt geweldig!

Dag dagboek,
 Tot morgen!

Bijlage: Dagboek Rik

Rik heeft een dik dagboek waarin hij al drie jaar schrijft. Dit schreef hij over 'De Grote Avonturendag'.

Mijn liefste dagboek,

Opnieuw schrijf ik je hoe droevig en teleurgesteld ik ben. 's Morgens deden we leuke activiteiten. Geheime codes zijn gemakkelijk voor mij, want die los ik thuis heel de tijd op. En bij de voetbalwedstrijd was ik de keeper, zoals gewoonlijk.

Het middagmaal was fantastisch, waarschijnlijk het lekkerste wat ik ooit gegeten heb. Ik eet hier heel veel. Niet zoals thuis waar ik altijd moet wachten tot mijn kleine broers en zusjes klaar zijn met eten. Hier mag je nog eens gaan bijhalen als je niet genoeg hebt! Zalig! Ik denk zelfs dat ik wat gewicht aan 't bijwinnen ben. Als ik weer naar huis ga, zal ik geen 'vel-over-been' meer zijn.

Maar de namiddag was verschrikkelijk! We moesten heel zwaar hout dragen en dan in ijskoud water gaan. Dat wil ik niet want dan zou ik zeker ziek worden en dat ben ik echt beu. Mijn vader heeft me verteld dat de dag dat hij een nieuwe job vindt, hij met mij naar het ziekenhuis gaat om me weer gezond te maken. Hij zegt dat ik dan alle activiteiten kan doen die ik maar wil en niet hele dagen in bed moet blijven liggen. Ik hoop dat mij pa morgen al een nieuwe job vindt. Dan kan ik snel genezen. Ik wil dit niet vertellen tegen de andere kinderen op het kamp, want dan weten ze dat wij thuis geen geld hebben en dan zullen ze mij daarmee plagen.

Beste dagboek, wanneer zal ik weer gezond zijn? Ik wil zoals de andere kinderen zijn. Ik wil spelen en rennen en springen en dansen. Ik hoop dat het gauw kan, maar ik vrees dat het misschien wel nooit zal gebeuren.

Slaapwel, dagboek. Ik vertel je morgen meer. Jij bent de enige die mijn geheimen kent.